

SVETOVNI DAN ZDRAVJA 1991

Bodite pripravljeni tudi na katastrofo!

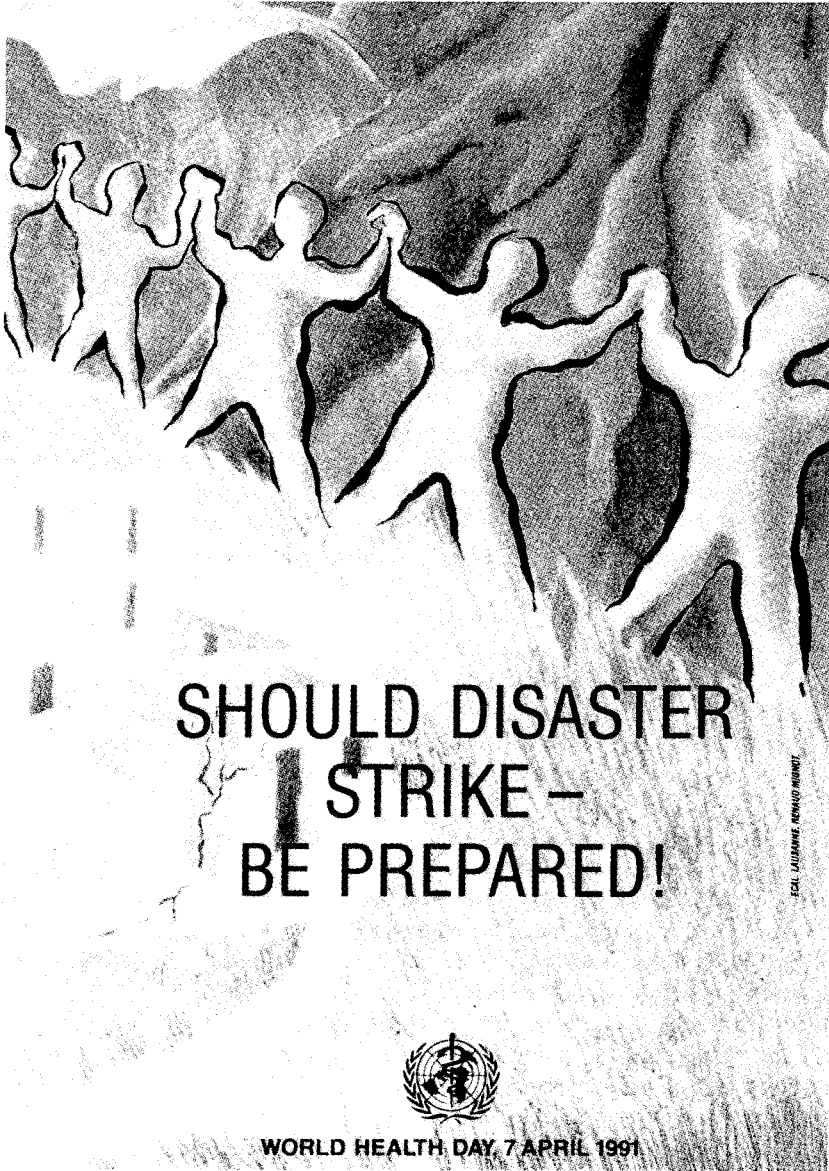
Letos praznujemo triinštirideseti rojstni dan Svetovne zdravstvene organizacije. V preteklih desetletjih smo bili priče velikanskemu napredku na področju zdravja ter socialnega in ekonomskega razvoja. Ta napredek pa so vseskozi zavirale katastrofe, tako naravne kot tiste, ki jih je povzročil človek. Dolgoročne strategije *Zdravje za vse* ne bomo mogli spolnjevati, če ne bomo posvečali pozornosti tudi temu svetovnemu problemu. Definicija Katastrofe Svetovne zdravstvene organizacije se glasi: «Katastrofa je vse, kar povzroči škodo, ekonomsko razsulo, izgubo življenja ali ogroža zdravje in zdravstveno službo do takšne mere, da zahteva izjemne ukrepe dejavnikov zunaj prizadete skupnosti.» Če upoštevamo to definicijo, potem se na svetu vsak dan zgodi kakšna katastrofa. Iz same definicije povsem jasno sledi, da morajo ob katastrofah ukrepati vsi vladni resorji in celotna skupnost.

Žal je povsem nemogoče, da bi večino katastrof preprečili. Lahko pa predvidimo ali olajšamo nekatere najtežje posledice, tako da se nanje pripravimo. Svetovna zdravstvena organizacija si predvsem prizadeva, da bi posledice katastrof za človekovo zdravje zmanjšala do najmanjše možne mere, in sicer s pripravljenostjo in rabo ustrezne tehnologije ob pravem času, koordinirano in učinkovito za posamezne faze operacij, se pravi za lajšanje tegob, rehabilitacijo in rekonstrukcijo.

Pomemben vidik pripravljenosti na katastrofo je nedvomno, tako kot pri vsakem zdravstvenem problemu, temeljito poznavanje epidemiološke situacije in zmožnost predvidevanja katastrofalnih dogodkov. Svetovna zdravstvena organizacija se v sodelovanju z vladnimi in nevladnimi ter drugimi organizacijami in telesi sistema Združenih narodov prizadeva natančno analizirati trajanje, lokacijo in razsežnost posledic velikih katastrof.

Zbrani podatki kažejo, da je bilo le v letu 1988 74 večjih poplav, pet ciklonov, 11 hurikanov, 34 velikih viharjev, 17 zemeljskih plazov, 17 potresov, 18 suš in 162 težkih nesreč; vse te katastrofe so bile tolikšne, da jim lokalni in narodni dejavniki sami niso mogli biti kos. Oglejmo si nedavni primer: potres v Iranu junija 1990 je zahteval 40 000 življenj, pol milijona ljudi pa je ostalo brez strehe. V kitajski provinci Hunan so poplave, ki jih je povzročilo dolgotrajno deževje, prizadele približno 20 milijonov ljudi, škoda pa je znašala 435 milijonov ameriških dolarjev.

Najhujše katastrofe se ponavadi dogajajo v deželah, kjer imajo že tako ali tako nerešene zdravstvene probleme in gospodarske težave. Večina zvrsti naravnih katastrof se ponavadi ponavlja na istih področjih. Zaradi propadanja okolja, ki ga med drugim povzroča tudi izsekavanje gozdov in zloraba zemlje, lahko povsem upravičeno pričakujemo, da se bo pogostnost katastrof, še zlasti poplav in suš, v naslednjem desetletju še povečala.

**SHOULD DISASTER
STRIKE –
BE PREPARED!**

IGAL JULIENNE RENAUD MIGNOT

WORLD HEALTH DAY, 7 APRIL 1991

**BODITE PRIPRAVLJENI
TUDI NA KATASTROFO**

SVETOVNI DAN ZDRAVJA, 7. APRIL 1991

Z natančnejšim opazovanjem vremenskih razmer in klimatskih pogojev na različnih koncih sveta v različnih obdobjih lahko nekatere katastrofe napovemo. Tako lahko omilimo posledice takšnih dogodkov, kadar do njih pride, na primer z načrtovanjem in gradnjo ustreznih stavb, morda najprej tistih za zdravstvene službe, ki lahko drugim služijo za model. Prav tako vemo, da določene katastrofe vselej spremljajo enake posledice: epidemije driske spremljajo poplave, podhranjenost ali celo stradež sušo, opeklino in požari vulkanske izbruhe. To nam omogoča, da se kar najučinkoviteje pripravimo in odzovemo na specifično katastrofo.

Če odziv na katastrofo ni ustrezno usklajen, se kaj lahko zgodi, da bo kakšna dobronamerna skupnost priskrbel pretirane količine določenih zalog, hkrati pozabila na tisto, kar bi bilo morda še bolj nujno potrebno. Standardni sezname potrebnih reči so lahko zelo koristna zadeva pri odpravljanju posledic katastrofe. Nič manj od neposrednega odziva na katastrofo pa ni pomembna dolgoročna rehabilitacija in rekonstrukcija na prizadetem področju. Vse naštetu spada k tako imenovani pripravljenosti na katastrofo.

Mednarodna solidarnost in sodelovanje sta bistvenega pomena za odpravljanje posledic katastrof. Prav zaradi tega so Združeni narodi razglasili devetdeseta leta za Mednarodno desetletje omejevanja katastrof. Še zlasti zato tudi ob letošnjem Svetovnem dnevu zdravja posvečamo vso pozornost zmanjševanju posledic katastrof. Naše geslo je: Bodimo pripravljeni tudi na katastrofo!

Dr. Hiroshi Nakajima
generalni direktor Svetovne zdravstvene organizacije